

JURNAL

ПЕНТРȢ РЕSПÎNDIРЕА ШТIIНЦЕЛОРȢ̆ NАТȢРАЛЕ ШI ESAKTE, ÎN TOАТЕ KЛАSЕЛЕ.

Редiцеatȣ̆

de

PROFESOR DOCTOR IULIU BARASH.

№ 21. (Anȣлȣ̆ алȣ̆ dȣoiлea) Бȣкȣрештї Iȣnie 1, 1857.

Despре smintipe în реладiȣnea eї, кȣ чestiȣniле жȣpidiче.

Ȣnȣлȣ̆ din tpiȣmфȣpiле modepne але штiinцелорȣ̆ medikале, este negpeшitȣ̆ ачела, каре se рапоptъ ла кȣnoштinца stъpiї minцiї omȣлȣї, kîndȣ̆ este depanцiatъ. Еpоpеле челе maї гposlepe s'aȣ̆ комisȣ̆ în sекoлеле tpekȣte, în npiвinца ачeasta; nȣ sîntemȣ̆ înкъ foapte depapte d'ȣnȣ̆ sекoлȣ̆, în каре a fostȣ̆ ка ȣnȣ̆ aksiomȣ̆ џeneралȣ̆ adontatȣ̆ de toatъ лȣmea къ, în opї-че smintitȣ̆ se aфлъ ȣnȣ̆ diaвoлȣ̆, каре фаченевȣniiле saле шi къ невȣnȣлȣ̆ este nȣmaї maшina aȣtomatikъ a ачestеї fiinце diaволiче; ба înкъ ȣniї din невȣnї aȣ̆ fostȣ̆ алешї a fi pezidenца ȣnȣї nȣmъpȣ̆ mape шi кеарȣ̆ a sȣte de diaволї, întpe каре фȣгȣра Белzевȣвȣ̆, Asmodee кȣ toatъ sȣita лорȣ̆ infeрnалъ, паре-къ totȣ̆ олimнȣлȣ̆ diaволiкȣ̆, a алеsȣ̆ п'ачestȣ̆ mizeраbiлȣ̆ корпȣ̆ omenesкȣ̆, dpentȣ̆ pezidenцъ. Konsекȣinцеле ачestеї опiniȣne aбsȣpde aȣ̆ fostȣ̆ foapte întpistъtoape, къчї aȣ̆ фъкȣtȣ̆ sъ maлtpateze пе sipmaniї smintiцї кȣ бътъї гpozaвe, кȣ гîndȣ̆ d'a гoni npin бътъї diaволiї din корпȣлȣ̆ лорȣ̆, шi kîndȣ̆ невȣnȣлȣ̆ фъчеа вр'о невȣnie, pedensea пе diaволȣлȣ̆ din sînȣлȣ̆ лȣї npin ловitȣpї пе spinapea sa; întokmaї прекȣmȣ̆ în фабȣлъ, фечорȣлȣ̆ sклавȣлȣї a fostȣ̆ totȣ̆ d'aȣna osînditȣ̆ пentpȣ fапtеле челе pеле комise de фечорȣлȣ̆ stъпînȣлȣї.

O asemenea npeжȣdikatъ neînцелеantъ, demnъ de sекȣлiї баpбаpї, kîndȣ̆ ignopanца nepȣtindȣ̆ a esплiкa каȣzеле фenomenелорȣ̆ în лȣmea mateрiалъ, a конвокatȣ̆ esistenца sпекtpiлорȣ̆ шi a diaволiлорȣ̆ spре але esплiкa; ачeste npeжȣdекъцї

zikȣ̆, aȣ̆ învetatȣ̆ kîndȣ̆ шtiinцeле natȣpaле aȣ̆ în-чепȣtȣ̆ a'шĭ тъpi domenȣлȣ̆ лорȣ̆, din zi în zi maĭ mȣлtȣ̆ шi a întinde infлȣinцeле лорȣ̆ лȣmi-nate шi вine fъкъtoape asȣпра tȣtȣлорȣ̆ релацiȣ-нiлорȣ̆ soчiале. De atȣнчĭ înкoaче, tpiвȣналеле нȣ s'aȣ̆ maĭ mînжitȣ̆ кȣ прочеse кpiminaле înгpozi-toape, în кape s'a xotъpîtȣ̆ връжitoapeле a fi apse de вiĭ, sȣв кȣвîntȣ̆ къ îmпedikъ плoaia în aepȣ̆, saȣ̆ къ mȣлгȣ̆ лапtеле вачiлорȣ̆ ноапtea npin връжitopiiле лорȣ̆, шi totȣ̆ d'atȣнчĭ aȣ̆ în-чetatȣ̆ a вate пе smintiцĭ, sȣв кȣвîntȣ̆ ка sъ го-неaskъ diaвoлiĭ din кopпȣлȣ̆ лорȣ̆. De atȣнчĭ în-коаче s'a пъsкoчitȣ̆ шtiinцa нȣmitъ *псiхiatpiцъ*, adekъ шtiinцa, кape se океnъ кȣ stȣdiȣлȣ̆ paцio-налȣ̆ алȣ̆ fenomenilорȣ̆ smintipeĭ, овsepвîndȣ̆ efeк-tеле sпpe a кȣноаште каȣzеле лорȣ̆ adeвъpate шi a гъsi miжлоачеле tъmъdȣipeĭ. Ачеea че npi-вeште ла miжлоачеле tъmъdȣipeĭ, кape fopmeaзъ акȣmȣ̆ o pamȣpъ foapte intepesantъ din mediчina практiкъ, нȣ intpъ în кadpȣлȣ̆ *конвepsaцiȣneĭ ноа-stpe* de astъzĭ, de ачеea не вomȣ̆ окȣпа акȣmȣ̆ нȣmaĭ de каȣzеле smintipeĭ шi maĭ кȣ seamъ de peлaцiȣnea лорȣ̆ mediкo-легалъ, adekъ кȣ чestiȣ-nea: че infлȣinцъ поate sъ aĭвъ кȣношtinцеле псiхiatpiче asȣпра xotъpîpeĭ tpiвȣналелорȣ̆ în че-stiȣнiлеле кpiminaле?

Toцĭ шtimȣ̆ къ este акȣmȣ̆ ȣnȣ̆ aksiomȣ̆ кȣnoskȣtȣ̆ de opĭ-че жȣpiskonsȣлtȣ̆, къ în osîn-dеле кpiminaле, нȣ *osîndimȣ̆* кpima komisъ npin efекtеле saле вътъmъtoape soчietъцeĭ, чi npin *воinца* pea че a diktat'o. Ȣnȣ̆ omȣ̆ вpîndȣ̆ sъ fakъ вine aлtȣia шi din вine a eшitȣ̆ ȣnȣ̆ pъȣ̆, n'a komisȣ̆ o кpimъ; пе kîndȣ̆ ȣnȣ̆ omȣ̆ кape 'шĭ пропȣne a komite o faптъ кpiminaлъ, mъкapȣ̆ къ n'a sъвîpшit'o, елȣ̆ totȣ̆ este ȣnȣ̆ кpiminелȣ̆; s. e. ȣnȣ̆ medikȣ̆ вpîndȣ̆ a вindeka n'ȣnȣ̆ omȣ̆ шi din нeштiinцъ a гръвitȣ̆ moaptea лȣĭ, nічĭ întp'o цapъ чiвiлizatъ нȣ поate fi datȣ̆ sȣв жȣdekata кpimi-налъ. Din kontpa, ȣnȣ̆ tîлхapȣ̆ кape tpaцe кȣ пȣш-ка npintp'ȣnȣ̆ omȣ̆ sпpe a'лȣ̆ omopî, mъкapȣ̆ къ din întîmплapе глонцȣлȣ̆ a mepsȣ̆ ла o napte шi нȣ'ĭ a fъкȣtȣ̆ nічĭ ȣnȣ̆ pъȣ̆, елȣ̆ totȣ̆ este ȣnȣ̆ кpiminелȣ̆ de гpadȣлȣ̆ челȣ̆ maĭ mape, adekъ de гpadȣлȣ̆ omopîtopiлорȣ̆ de oamenĭ. Aшa dap воinцa лiвepъ este sinгȣpȣлȣ̆ moвiлȣ̆, sȣпȣsȣ̆ пе-denseĭ, пentpȣ fapteле pеле, прекȣmȣ̆ нȣmaĭ воin-цa sinгȣpъ este лаȣdaвiлъ, пentpȣ fapteле de вip-tȣte кape a пpodȣsȣ̆.

O konsекȣinцъ îmediatъ din челе esпȣse aiчĭ, este, къ ȣnȣ̆ tpiвȣналȣ̆, кape ва osîndi пе ȣnȣ̆ omȣ̆ пentpȣ o кpimъ komisъ, dакъ ачеstȣ̆ omȣ̆ n'a ko-mis'o npin воinцa sa лiвepъ, ва înкъ de mȣлte opĭ нȣ шtie къ a komis'o, негpeшitȣ̆ къ ачеstȣ̆ tpiвȣналȣ̆ ва komite елȣ̆-însȣшĭ o кpimъ în kontpa лeцiлорȣ̆ paцiȣneĭ diвine шi a Mopaлeĭ aвsoлȣte, кape pezidъ în noĭ. Este dap d'o foapte mape imnoptanцъ пentpȣ opĭ-че жȣpiskonsȣлtȣ̆. d'a aвea oape-кape idee desppe difepiтеле stъpĭ mintaле a ȣnopȣ̆ *oamenĭ*, kîndȣ̆ komitȣ̆ акцiȣniле лорȣ̆ fъpъ воinцъ лiвepъ шi кeapȣ̆ fъpъ шtipe, чi нȣmaĭ ка niшte akte пе кape ле komitemȣ̆ în вisȣ̆; npin ȣpmape sîntȣ̆ niшte akte кape нȣ пepmitъ nічĭ ȣnȣ̆ felȣ̆ de imпȣtaцiȣne saȣ̆ pъsпonsaвiлitate жȣ-pidikъ.

Skonȣлȣ̆ nostpȣ dap ва fi, d'a faче o peвistъ цeнepaлъ de toate ачеste difepite stъpĭ шi de каȣzеле лорȣ̆ пepmanente saȣ̆ tpeкъtoape, кape ле пpodȣче opĭ пentpȣ totȣ̆ d'aȣna saȣ̆ нȣmaĭ пentpȣ ȣnȣ̆ timпȣ̆ maĭ лȣнгȣ̆ saȣ̆ maĭ skȣptȣ̆ in вiaцa omȣлȣĭ.

Ачеste difepite stъpĭ, mediчiĭ псiхiatpi ле кlasifiкъ în ȣpmъtoapeле 4 кlase adeкъ:

1-iȣ̆. Neвȣnia saȣ̆ aлienaцiȣnea mintaлъ, (smintipea).

2-леa. Deлipiȣ̆ пpodȣsȣ̆ de воaле кȣ къл-dȣpъ.

3-леa. Somnamвȣлismȣлȣ̆.

4-леa. Oamenii нъsкȣцĭ sȣpzĭ шi mȣцĭ шi кpetinismȣлȣ̆ (npostia).

Tpeвȣe sъ овsepвъmȣ̆, къ în кlasa неввнiĭ, intpъ шi пasiȣnĭ estpaвaгante шi foapte mapĭ, кape desпoaie пе omȣ̆, пentpȣ ȣnȣ̆ timпȣ̆ oape-кape, de воinцa sa лiвepъ; прекȣmȣ̆ шi tinepeцea foapte fpaцitъ шi вътpîneцea foapte înaintatъ, кape sîntȣ̆ însoцite de slъвiчiȣnea inteлiцenцeĭ; asemenea шi eпiлepsia, ipoxondpia, istepia, вeцiea шi ni-шte pofte estpaвaгante aле femeiлорȣ̆ însъpчinate. În toate ачеste, stъpĭ воinцa лiвepъ este sȣspen-datъ, шi акцiȣniле komise atȣнчĭ нȣ sîntȣ̆ imпȣ-taвiле.

O sъ вopвimȣ̆ акȣmȣ̆ maĭ пе лapгȣ̆ de toate ачеste difepite stъpĭ mintaле.

Aptiкoлȣлȣ̆ 1-iȣ̆. Despre неввnie.

Чea d'întiiȣ̆ чestiȣne кape ni se пpezintъ aiчĭ este, чine este ȣnȣ̆ omȣ̆ înцeлeптȣ̆ în окiȣлȣ̆

жȣрisконsȣлцȣлȣі ші чіне нȣ? Късі este înвede-патȣ, къ în прівінца інтеліценцеі оменешті, sîнтȣ infinite граде, ȣнеле маі славе, алтеле маі тарі, ȣнеле касте, алтеле ворнате; апоі ȣnde е хотарȣлȣ ла каре жȣрisконsȣлтȣ тревȣе sъ stea ші sъ zікъ, аічі нȣмаі амȣ а face к'ȣнȣ омȣ în-целентȣ? Supe ачеstea, пsіхіатрii аȣ датȣ dife-рite definiціȣні ші аȣ zisȣ аша: «ȣнȣ înцелентȣ «жȣрidікȣ, este ачела каре este în stape a ȣр-«ma o віацъ оменеаскъ ордінаръ ші комȣнъ «tȣtȣлорȣ оаменілорȣ, еаръ ȣнȣ неînцелентȣ жȣ-«pidікȣ este ачелеа, каре нȣ е în stape a ажȣн-«це sъ îмпліniаскъ неаpȣ datopiile sale оме-«нешті, челе маі ценерале ші комȣне. (D. Agues-«seau). Кіндȣ ȣнȣ омȣ se депъртеазъ de калеа «рационавілъ, fiindȣ-къ нȣ înцелеце че ва sъ zікъ «рациȣнеа ші воінца sa ліверъ ші рационавілъ «нȣ esistъ нічі de кȣмȣ, ачеstȣ омȣ е ȣнȣ im-«бечілȣ (imbécile); кіндȣ ȣнȣ омȣ se депър-«теазъ de калеа рационавілъ, нȣ къ н'о прічепе, «чі din контра о прічепе преа віне, dap воінца «sa e славъ a se лȣпта кȣ вітежіе în контра па-«siȣнілорȣ віоленте, каре se опȣнȣ ла калеа ра-«ционавілъ: апоі ачеstȣ омȣ депъртîndȣ-se de «ачеаstъ кале, і паре ръȣ къ se депъртеазъ, dap «нȣ поате face алтȣ-фелȣ, fiindȣ-къ este sȣвжȣгатȣ «пасiȣнілорȣ контраре ші воінца sa ліверъ ші «рационавілъ, esistъ легатъ еаръ нȣ sȣспен-«датъ, ачеstа este ȣнȣ омȣ пасіонатȣ ші славȣ; «dap ȣнȣ омȣ каре se депъртеазъ de калеа ра-«ционавілъ, fiindȣ-къ a пердȣтȣ facȣлтатеа d'a o «distinце, прін ȣрмаре воінца лȣі ліверъ ші ра-«ционавілъ este sȣспендатъ, ачеstȣ омȣ este ȣнȣ «невȣнȣ (smintitȣ)».

Алціі аȣ датȣ невȣнieі ȣрмътоареа dіfini-ціȣне ші аȣ zisȣ: «ȣнȣ омȣ înцелентȣ este аче-«ла каре îмпліnеште н'ачеstȣ пъмінтȣ, misiȣнеа «sa ȣманъ întр'ȣнȣ градȣ перfектȣ; кȣ кітȣ «îмпліnіреа ачеstеі misiȣні se face întр'ȣнȣ градȣ маі імперfектȣ, кȣ атітȣ ачеstȣ омȣ este «маі пȣцінȣ înцелентȣ, dap ачела каре нічі de «кȣмȣ нȣ îмпліnеште misiȣнеа sa ȣманъ, каре «нȣ штіе ȣрма instinктеле натȣрале пȣсȣте în «fie-каре din noі, нічі a se sȣпȣне лецілорȣ «морале але sочіетъцеі оменешті, ачеstȣ омȣ «este ȣнȣ adeвъратȣ невȣнȣ saȣ smintitȣ (réper-«toire de jurisprudence Art. Démence)».

Întр'адевъръ este foapte difічілȣ a da o definiціȣне лоцікъ dpeaптъ ші лъмȣрітъ асȣпра невȣніеі; însъ dакъ овсервъмȣ маі de апроапе diferitele акціȣні але оаменілорȣ ліпsiці de minte, ведемȣ къ se афлъ întpe dînші diferinце foapte марі ші палпавіле. Аша s. e. este o foapte маре diferinцъ, întpe ȣнȣ омȣ stȣпidȣ desпoiатȣ de toate ideile ші de toate simціріле оменешті ші întpe ȣнȣ алтȣ smintitȣ каре, din контра, аре капȣлȣ плінȣ de ideі, însъ toate fiindȣ конfȣse, ȣнеле гonindȣ пе алтеле astȣ-фелȣ, în кітȣ нȣ е în stape a ȣрма оаре-каре шірȣ лоцікȣ кȣ ideile sale, прін ȣрмаре ворбеште ші face toate лȣкрȣріле întр'ȣнȣ modȣ неînцелентȣ ші конfȣsȣ; апоі е înвedepатȣ къ este іаpȣ o diferinцъ маре întpe ачеstȣ невȣнȣ ші ȣнȣ алȣ треілеа невȣнȣ, каре în toate лȣкрȣріле ші актеле sale se комдȣче ка ȣнȣ омȣ înцелентȣ, афаръ нȣмаі d'o мікъ парте în sfepa віецеі sale морале, каре este depанціатъ, ші în прівінца ачеаsta елȣ este ȣнȣ adeвъратȣ невȣнȣ. Маі ла вале вомȣ авеа оказiȣне a нȣмі мȣлте esemple кȣріоase конfipмътоаре ачеstеі fапте.

Аша dap възîndȣ ачеste diferinце simцitoape întpe фелȣрі de невȣнii, неаpȣ ші лецistii антічі аȣ înчепȣтȣ але класа în diferite класе. Аша s. e. în dpeптȣлȣ романȣ ші în антiкȣлȣ dpeптȣ франчесȣ, невȣнii аȣ fostȣ класаці în дȣое класе, adeкъ: în ачеі каре аȣ o inтеліценцъ авіа simцitoape ші славъ, saȣ нȣ о аȣ нічі de кȣмȣ, (mente capti), ші în невȣні фȣріоші (furiosi).

Кодȣлȣ medико-легалȣ din Цермania, маі кȣ seamъ în Прȣsia, a adoптатȣ ші елȣ ачеаstъ класіfікаціȣне.

Dap în кодȣлȣ Енглітереі, гъsimȣ треі класе de аліенаці, adeкъ: *idioці* (прошті) idiotisme, *невȣні* (smintiці) ші *лȣnatічі* (lunatisme). Чеі d'întîiȣ (idioці cretins), аȣ smintipea лорȣ din наштере fiindȣ каȣzатъ прintр'o desвoлтаре înкомплектъ a креіерілорȣ лорȣ, пе кîndȣ невȣнii ші лȣnatічii аȣ кіштігатȣ nalima лорȣ din îмпрецiȣръріле din афаръ, каре ȣрмеазъ efектеле лорȣ орі пентрȣ totȣ d'аȣна, орі нȣмаі прін періоаде (лȣnatisme), ші аша s. e. декларъ кодȣлȣ Енглезȣ, testamentȣлȣ ȣнȣі лȣnatікȣ de валавілȣ, dакъ е dovedітȣ, къ în minȣтȣлȣ кîndȣ a фъкȣтȣ ачеstȣ testamentȣ, testatopȣлȣ н'a fostȣ sȣв infлȣінца лȣnatismȣлȣі, пе кîndȣ testamentȣлȣ idioцiлорȣ ші алȣ невȣнілорȣ нȣ е валавілȣ нічі одатъ.

Dap челебрȣлȣ̆ *Pinel* ши dȣпъ dinsȣлȣ̆ *Esquirol*, аȣ̆ ȣрматȣ̆ класifiкаџiȣnea ȣрмътоаре.

A. *Idioџĭ* ши *imbeчiлĭ* (прошtĭ) adeкъ оаменiĭ ла каре inteлiџенџа нȣ s'a desвoлtatȣ̆ нiчĭ de кȣmȣ̆, saȣ̆ къ s'a desвoлtatȣ̆ întp'ȣnȣ̆ modȣ̆ foapte înкomплектȣ̆.

B. *Алienaџĭ*, smintiџĭ ши невȣнĭ (fous) sîntȣ̆ оаменiĭ ачeia a кърорȣ̆ inteлiџенџъ, dȣпъ че a fostȣ̆ desвoлtatъ вine, s'a tȣрвȣpatȣ̆, пе ȣрмъ s'a slъвitȣ̆ ши s'a stinsȣ̆ кȣ totȣлȣ̆. Dap алienaџ ȣnea поate fi desпърџitъ în *monomanie* (saȣ̆ делiрiȣ̆ napџiaлȣ̆), în *manie* (saȣ̆ делiрiȣ̆ џенераlȣ̆ кȣ esчitaџiȣnea facȣлтъџiлорȣ̆) ши în *demenџie* (saȣ̆ делiрiȣ̆ џенераlȣ̆, кȣ slъвiчiȣnea facȣлтъџiлор mintaле ши вitaле).

Niлȣлȣ̆ în Eџiptȣ̆.

(Ȣрmapе)

De ши кеарȣ̆ în рапортȣлȣ̆ мърimeĭ saле, Niлȣлȣ̆ окȣпъ ȣnȣ̆ panгȣ̆ imпортantȣ̆ întpe pîȣpiле пъmîntȣлȣĭ; însъ sîntȣ̆ ниште чiркomstanџе npin каре Niлȣлȣ̆ окȣпъ о позiџiȣne кȣ totȣлȣ̆ ескчепџioналъ ши îлȣ̆ face atitȣ̆ de пречiosȣ̆ пentpȣ miлioaneле de oamenĭ, каре локȣeskȣ̆ antiкa џаръ a Eџiptȣлȣĭ; astea sîntȣ̆ inȣndaџiȣniле perȣлаte, каре пе totȣ̆ anȣлȣ̆ ле face Niлȣлȣ̆ ла о пepioadъ atîta de perȣлаtъ, în kîtȣ̆ în toatъ antiкȣitatea, ачeastъ perȣлapitate a fostȣ̆ пpiвitъ ка eфектȣлȣ̆ ȣneĭ fopџе diвine, inepente în sînȣлȣ̆ Niлȣлȣĭ; de ачeea în кȣлtȣлȣ̆ antiчiлорȣ̆ Eџiptenеĭ, pîȣлȣ̆ Niлȣ a fostȣ̆ венepatȣ̆ ка о zeitate. Întp'adeвърȣ̆ Eџiptȣлȣ̆ фъръ inȣndaџiȣniле Niлȣлȣĭ apȣ̆ fi ръmasȣ̆ о deseptъ înгpozitoape; къчĭ аколо нȣ плоъ нiчĭ odatъ ши кеарȣ̆ ла Априлie, tepmometpȣ чentirpadȣ̆ apatъ аколо în ȣmвpъ о кълdȣpъ de 60°. Ȣnde apȣ̆ пȣtea вр'о веџetaџiȣne sъ peȣшeaskъ аколо, daкъ inȣndaџiȣniле Niлȣлȣĭ, н'apȣ̆ лȣкра în локȣлȣ̆ плоiлорȣ̆ ши petpъгîndȣ-se н'apȣ̆ акопepi Eџiptȣлȣ̆ кȣ о stpatъ de пъmîntȣ̆ poditopȣ̆ eшitȣ̆ din sînȣлȣ̆ апeĭ ши каре se пpeлȣнџeште ла о întindepe de 750 miле џeorpafiче пъtpate!

Eatъ кȣmȣ̆ se ȣpmeazъ ачeste челeвpe inȣndaџiȣnĭ: ла 18 saȣ̆ 19 але лȣнеĭ лȣĭ Iȣnie, pîȣлȣ̆ înчепe sъ кpeaskъ, ȣnфlîndȣ-se totȣ̆ mepeȣ̆ пînъ în лȣna Sentemвpie; atȣнчĭ înчепe sъ skazъ iapȣ̆ înчetȣ̆ ши dȣпъ tpeĭ лȣнĭ a peвenitȣ̆ ла алвia sa de maĭ nainte. Eџiptenii din toatъ antiкȣitatea аȣ̆ кътatȣ̆ a se foлosi de ачestȣ̆ dapȣ̆ пречiosȣ̆ алȣ̆ natȣpeĭ, de ачeea пpetȣtindenea în toatъ џapa аȣ̆ фъкȣtȣ̆ канале, пpin каре апа Niлȣлȣĭ se distpiвȣe în toate kîmпiiле кȣлtiвate, ка sъ ȣde пlantaџiȣniле dȣпъ dînseле; în anȣлȣ̆ 1820 Pacha din Eџiptȣ̆ a konstpȣatȣ̆ ȣnȣ̆ каналȣ̆ de 45 miле лȣнџime. În Eџiptȣ̆ аȣ̆ ши instpȣmente нȣmite niлometpe, каре apatъ totȣ̆ mepeȣ̆ кpeштepea ши skadenџа Niлȣлȣĭ. Toate пpeџȣpiле чepeaлeлорȣ̆ se dipiџъ în Eџiptȣ̆ dȣпъ ачeштĭ niлometpi, întoкmaĭ ка ла noĭ, dȣпъ aвondinџа saȣ̆ aвsenџа плоiĭ. Dap апа Niлȣлȣĭ, ка sъ fie вȣнъ de вътȣtȣ̆, tpeвȣe stpeкȣpatъ în totȣ̆ timпȣлȣ̆ inȣndaџiȣneĭ; къчĭ е пpea tȣpвȣpe ши noмoлoasъ.

Eџiptenii antiчĭ аȣ̆ întpeвȣinџatȣ̆ ачeste inȣndaџiȣnĭ, dpentȣ̆ мъsȣpa пepioadeĭ anȣaле.

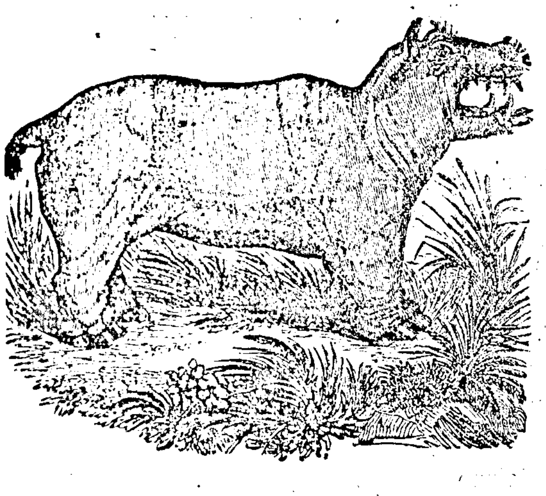
Dap каре este кaȣza natȣpaлъ a ачestȣĭ fenomenȣ̆ estpaopdinapȣ̆ пpin perȣлapitatea sa atitȣ̆ de esaктъ? Кaȣza, пpeкȣmȣ̆ se штie aкȣmȣ̆, este къ, în мȣнџiĭ Aвisiniеĭ плоъ perȣлatȣ̆ din лȣna лȣĭ Maptie пînъ ла Sentemвpie, totȣ̆ d'o datъ sȣфlъ atȣнчĭ ш'ȣnȣ̆ вîntȣ̆ despe nopdȣ̆, каре вate nopiĭ ши anеле înanoĭ, adȣnîndȣ-ле toate în валеа Niлȣлȣĭ; ачestȣ̆ pîȣ̆ fiindȣ̆ siлitȣ̆ sъ кpeaskъ mepeȣ̆, ажȣнџe sъ tpeaкъ пeste maлȣpiле лȣĭ ши пpodȣче вestiteле inȣndaџiȣnĭ perȣлate.

Eatъ esпliкaџiȣnea natȣpaлъ a ачestȣĭ fenomenȣ̆ intepesantȣ̆ ши гpandiosȣ̆ къ, ȣnȣ̆ pîȣ̆ кȣ inȣndaџiȣniле saле, девine ȣnȣ̆ фъкътopȣ̆ de вine алȣ̆ ȣneĭ џъpĭ întpeџĭ, ши a miлioaneлорȣ̆ de oamenĭ, кеapȣ̆ пȣtemȣ̆ ziче пentpȣ noĭ Eȣponeniĭ, къчĭ о мȣлџime de гpîȣ̆ че mîнкъmȣ̆ ши вȣmвaкȣ кȣ каре не îmвpъкъmȣ̆, е пpodȣsȣ̆ пpintp'ачeste вine-faчepĭ але Niлȣлȣĭ.

Oape е de mipape къ în Mitoлoџia antiкъ a Eџipteniлорȣ̆ ши кеapȣ̆ a Eлeniлорȣ̆, Niлȣлȣ̆ a fostȣ̆ пpiвitȣ̆ ка fiȣлȣ̆ лȣĭ Oceanos ши a zeitъџiĭ Thétys ши tatълȣ̆ opaшȣлȣĭ Memphis? În

timпвлв лвĭ Sesostris (înainte патрв miĭ de anĭ), aв întokmitв o сърбътoape în onoapea лвĭ. пвmitъ *Niloa*, în каpе iĭ sакpifiea таврĭ негpĭ, întp'внв deoseбitв templв каpе еpа клъditв ла Nicopolis. Imaџina zeitъцеĭ Nilвлвĭ, еpa sквлntatъ în mapmopъ неагpъ, ка sъ apate еmipea лвĭ din џapa etionikъ, saв a негpiлopв: iĭ aв datв шi 16 копiĭ, adeкъ кътimea necesapie de 16 котвpĭ de înълџimea апеĭ de'-пвndatв пentpв feквndapea Eџintвлвĭ. Imaџina aчеasta aвea шi simбoлeлe saлe. adeкъ Крокоdiлвлв шi Hypopotamulŭ saв калвлв Nilвлвĭ, dвoe animaлe difepite, naptiквлаpе пentpв aчеstв piв, каpе stpъбate o џаpъ плinъ de naptiквлаpiтъџĭ кврioase шi atitв de intepesante.

Amв zisв maĭ sвsв къ Nilвлв коnpinde шi внелe animaлe naptiквлаpе. dintpe каpе amв пвmitв maĭ кв deoseбipe Крокоdiлвлв шi Ipoпotamв. Despre Крокоdiлв (Crocodilus niloticus), amв вopбitв întp'внв алтв локв (Isisв 1857, No: 2), пе ръmine dap a вopбi акъmв чева despre Ipoпotamв.



Ipopotamulŭ.

Ipopotamulu (Hipopotamus amphibius) saв *калвлв din Nilв*, este внвлв din челе maĭ mapĭ animaлe tepestpe. каpе tpъеште пе вsкатв шi în апъ dвлче. Нв-e аша mape, dap кopпвлв лвĭ e foapte лвngв; елв аџвnџе ла o лвnџime de 13 пiнъ ла 15 пiчoape; апоĭ este шi foapte гpoсв, къчĭ пepifepia кopпвлвĭ sъв, ape kite odatъ шi 40 пiчoape. Natвpaлistвлв *Ruppel* a възвтв внв Ipoпotamв. каpе aвea o гpоsime de чinчi вoĭ mapĭ. Пелеа лвĭ e оакешъ неагpъ шi foapte гpoaсъ (de гposimea внвĭ deџетв); e фъpъ пъpв, пвmaĭ iчĭ шi коло se aflъ пе пеле kite-ва fipe de пъpв бълanв papв, asemenea ape шi пе бвзе niште mвstъџĭ. De desвбtвл пелеĭ esistъ o stpatъ de гpъsime. Пелеа внвĭ Ipoпotamв este аша de mape шi de гpea, în kitв o кътiлъ înкъpкатъ кв o пеле de Ipoпotamв пв поate sъ maĭ поapte nimiкв пе sninape.

Aчеstв animaлв tpъеште акъmв пвmaĭ în naptea sвпepioapъ a Nilвлвĭ, dap în sекoлiĭ tpeквџĭ tpъia шi în naptea inфepioapъ a aчеstвĭ piв пiнъ ла Delta шi d'аколо Pomaniĭ aв лвatв aчеstв animaлв шi 'лв a dвsв ла Poma, dpeptв semnв de tpiвmfв. Dap шi în алте piвpĭ în Бestвлв Afpiчеĭ, пiнъ ла капв de бвнъ sпepanџъ, se гъsеште Ipoпotamв.

Ipoпotamвлв petpeче maĭ toatъ вiaџа sa în sînвлв апеĭ. Елв поate sъ se afвnde шi sъ pъmiie kitв-ва timпв askвnsв пе fвndвлв piвлвĭ, шi поate înota пpea бine. În апъ, se пвtpеште de фелвpimi de плante аквatiче; dap de mвлte opĭ ese din апъ шi вiziteazъ kimпiiле квлtiвate d'împpеџiвpвлв апеĭ, maĭ кв seamъ поaptea шi atвнчĭ faче пагвбе mapĭ кв гвpa saв кв пiчioapeлe saлe kindв калкъ пeste sпiче; altminteрелеа este внв animaлв epбiвopв шi neofensiвв; afapъ de веџеtaле, внopа ле maĭ плаче шi пештĭ de апъ dвлче, dвпъ квmв ле este soiвлв.

Ipoпotamвлв este sfiiчiosв шi fвџе de omв, кеapв копiĭ sîntв în stape sъ'лв sпepie kindв fакв sгomotв, saв kindв џinв flакъpe în mînъ. Dap kindв aчеstв animaлв s'a пекъжitв, e tepiбiлв în fвpia sa, къчĭ atвнчĭ елв pвпе пе inamiквлв sъв кв dinџĭ saв къ 'лв sdpобеште sвб пiчoapeлe saлe џigantiче. În aчeste momente de ipitaџiвne, e foapte пepiквлosв пentpв omв saв пentpв алте fiinџе вiĭ, a se apъta în dpвmвлв ipoпotamвлвĭ.

Fiindв-къ пелеа лвĭ e atita de гpoaсъ, în kitв внв глonџв de пвшкъ пв поate s'o пътpвnzъ afapъ пвmaĭ ла вpтъ внde ipoпotamвлв e вълнеpaбiлв, de aчеea întpебвinџеазъ вinъtopiĭ de ла Dongola пentpв aчеstв animaлв niште пpoжекtiле naptiквлаpе, (instpвmente askвџite ка sъџеаtа mape), каpе ле apвnкъ пeste animaлв de ла o depъptape de 7 пашĭ пвmaĭ. Kindв animaлвлв se simte atinsв, fвџе шi se afвndъ în апъ, însъ instpвmentвлв întpегв e бъгatв în кopпвлв лвĭ, апоĭ aчеsta e легatв пpintp'внв stpeanгв d'o бвкатъ гpoaсъ de лemnв, шi мъкаpв къ animaлвлв s'a квфвndatв sвб апъ, лemnв totв apatъ локвлв внde se aflъ animaлвлв pъnitв, atвнчĭ леагъ ла лemnв

d'asȣпра апеї ȣнȣ алtȣ streangȣ шi ілȣ tрагȣ кȣ dînsȣ кътре о лȣntре ȣnde se afлъ маї мȣлцї вînъtорї, каре арȣнкъ din ноȣ прожектiле пе viktima лорȣ шi kîte odatъ 'i sпаргȣ шi капȣлȣ. Dȣпъ че ілȣ аȣ omorîtȣ, taie корпȣлȣ съȣ кеарȣ în апъ шi tрагȣ afаръ ла малȣ ȣна дȣпъ алtа бȣкъцї de карне dîntр'însȣлȣ, къчї арȣ fi преа греȣ а tраце afаръ din апъ totȣ кадаверȣлȣ ачестȣї animaлȣ пȣтерnікȣ. Asemenea вînate devine de мȣлте орї перікȣлоаse пentрȣ вînъtорї, къчї kîndȣ Іпопоtамȣлȣ se simte ръnitȣ, atȣnчї devine atîtȣ de fȣріоsȣ, în kîtȣ de мȣлте орї рȣпе кȣ dinцiї съї лȣntреа вînъtорiлорȣ, каре sîntȣ siлiцї а'шї skъпа вiаца înotîndȣ în апъ.

Карнеа Іпопоtамȣлȣї este în Afrika ȣнȣ artiколȣ de mîнкаре, маї кȣ seамъ ла попȣлiї Hotentoцi, дар пелеа лȣї чеа гроасъ este întребȣinцатъ пentрȣ fачереа вiчелорȣ: dintр'о пеле de Іпопоtамȣ есȣ 400 пînъ ла 500 de вiче. Дар апоï шi dinцiї лȣї sîntȣ foарте къȣtацї, къчї лȣкреазъ dintр'înшiї felȣрiмї de обжекte de artе întокмаї ка din dinцi de елеfантȣ (fiлdiшȣ). Dantistiї modernї întребȣinцеазъ ачештї dinцї ка sъ fакъ dinцї artifiчiaлї пentрȣ оаменї, пе каре 'ї нȣmeskȣ dinцї fъръ аȣрȣ (os-sans-or), къчї ii пȣпȣ în гȣръ fъръ легътȣрї de аȣрȣ шi sîntȣ маї преferавiлї de kîtȣ dinцiї artifiчiaлї miнералї.

Іџiена попȣларъ.

Лекцiȣнеа VII.

« Омȣлȣ este капȣлȣ d'оперъ алȣ Креацiȣнеї », asta este о еспресiȣне konsakратъ din векime, în гȣра мȣлtорȣ аȣtорї, че аȣ skrisȣ despre џенȣлȣ ȣманȣ.

Арȣ fi біне съ черчетъмȣ dакъ ачеаstъ еспресiȣне este adевъратъ шi нȣ о esaџерацiȣне, о flatаре каре не fачемȣ ноï înшine; къчї нȣ нȣмаї ачеї че se'afлъ пе вîрfȣлȣ скъреї sочiaле, чi totȣ омȣлȣ îшї аре о слъбiчiȣне пentрȣ flatаре.

Ачеаstъ еспресiȣне în sensȣлȣ eї adевъратȣ шi fъръ esaџерацiȣне înseмнеазъ, къ în мiжлокȣлȣ infiniteлорȣ креацiȣнї вiї че se afлъ пе пъмîntȣ, este ȣна каре поате fi прiвitъ ка ideaлȣлȣ tȣtȣлорȣ, întокмаї ка ȣнȣ капȣ d'оперъ, este ideaлȣлȣ креацiȣнiлорȣ artistȣлȣї. Însъ прекȣмȣ adевъратȣл ideaлȣ perfektȣ esistъ нȣмаї în idee, пе kîndȣ în лȣмеа материалъ esistъ нȣмаї креацiȣнї imperfekte, аша шi fie каре омȣ în партiкȣларȣ este departe d'a fi ȣнȣ ideaлȣ saȣ ȣнȣ капȣ d'оперъ алȣ Креацiȣнеї, пе kîndȣ Ȣманitatea în џенераль, adекъ, ideea џенȣлȣї ȣманȣ în totaлitatea sa, înfъцiшеазъ ачестȣ ideaлȣ perfektȣ шi sȣблiмȣ.

Аша дар ideaлȣлȣ оменеskȣ esistъ нȣмаї în ноï, пе kîndȣ în лȣмеа реалъ esistъ оаменї, а кърорȣ валоаре este stimatъ дȣпъ че se вȣкȣръ d'о вiацъ маї мȣлtȣ saȣ маї пȣцiнȣ апропiатъ de ачестȣ ideaлȣ.

Вiаца ȣнеї fiinцe însȣflецite, купринде ideea чеа маї маре а Креацiȣнеї, adекъ ideea Infinitȣлȣї шi а Eтернitъцеї; къчї прiн вiаца animaлъ se ȣрмеазъ ренаштереа неînчетатъ а indiвidȣлȣї. Прiн ачеаstъ ренаштере saȣ restitȣіре а пърiцiлорȣ sале, fie-каре animaлȣ este, пînъ ла ȣнȣ градȣ, însȣшї креаtорȣлȣ съȣ. Însъ креаtорȣлȣ adевъратȣ шi omnipotentȣ а креатȣ toate лȣкрȣрiле din nimiкȣ, пе kîndȣ креаtорȣлȣ animaлȣ îшї продȣче корпȣлȣ съȣ, нȣ din nimiкȣ, чi din nиште materiї пе каре ле iea din лȣмеа esterioаръ; ачеаstъ лȣме esterioаръ прiвitъ ка izворȣлȣ tȣtȣлорȣ fiinцелорȣ însȣflецite че esistъ, se нȣмеште Natȣръ saȣ Makrokosmȣ, saȣ maїкъ обштеаskъ нȣmitъ Isisȣ, în Miтолоџiеа antikъ шi înfъцiшатъ sȣв fiгȣръ de о femee кȣ ȣнȣ нȣмъръ infinitȣ de цiцe, прiн каре нȣтреште infinite fiinцe esistinte.

Дар întокмаї прекȣмȣ în natȣръ, омȣлȣ este креацiȣнеа чеа маї sȣблiмъ, аша шi în sfera џенȣлȣї ȣманȣ, sexȣлȣ frȣмоsȣ este flоареа eї шi înfъцiшеазъ, кȣ челȣ маї маре drentȣ, ideea креацiȣнеї. De ачееа ȣнȣ fiлоsofȣ modernȣ, кȣ drentȣ кȣвîntȣ нȣмеште femeea: а дȣоа креатоаре diвinъ, къчї прiн Креаtорȣлȣ челȣ d'întîiȣ s'а fъкȣtȣ џенȣлȣ ȣманȣ, прiн чеа d'a

дȣоа, ценȣлȣ ȣmanȣ 'шї продȣче din zi în zi indiвide noї шi se пъstpeazъ de nimiчipe.

Апої шi фъръ d'aчestea, toatъ fiinца femeiї, о апропie maї mȣлtȣ кътpe natȣpъ de кîtȣ пе бърбatȣ; о femee перfектъ este о фрȣmoasъ флoape natȣpaлъ, пе кîndȣ ȣпȣ omȣ перfектȣ, este о fiinцъ перfекцionatъ npin apte шi кȣлtȣpъ. Simцipiле шi rîndipiле ла femeї pezidȣ întp'ȣпȣ локȣ, adeкъ în inimъ, кape бate кȣ вioчiȣпe шi кълdȣpъ, пе кîndȣ ла бърбatȣ, капȣлȣ este pezidenца rîndipiлорȣ шi пȣmaї simцipiле sale 'шї аȣ izвopȣлȣ лорȣ în inima din пentȣлȣ съȣ. De aчeea apmonia intepнъ шi пaчea sȣфлeteaskъ, поate fi пъstpatъ mȣлtȣ maї ȣшорȣ în sîпȣлȣ femeiї, ȣnde sîntȣ ȣnite simцipiле шi rîndipiле, adeкъ toatъ sfepa вieцeї omeneшtї, de кîtȣ ла бърбatȣ. ȣnde aчeastъ ȣnitate пȣ se афлъ, ȣnde ideeле шi simцipiле аȣ дȣое opiцine.

Fie-кape adeвърatъ фрȣmȣseцe, este în sine ȣпȣ лȣкpȣ mopaлȣ; întp'o soчietate de oamenї перfекцї, кȣлtȣpa фрȣmosȣлȣї шi adopapea бȣпȣлȣї, sîntȣ ȣпa. Кîndȣ ла ȣпȣ omȣ бine edȣкatȣ simцipea фрȣmosȣлȣї e бine desвoлtatъ, елȣ de sine *simte* îndatъ чe este бȣпȣ шi чe este ръȣ, în локȣ къ ȣпȣ omȣ пeкȣлtiвatȣ tpeбȣe съ se *rîndeaskъ* maї nainte шi съ хotъpаskъ npin înцeлeнчiȣпe, чe este бȣпȣ шi чe е ръȣ; апої чeлȣ d'întiiȣ ва simцi îndatъ пȣanцeле чeле maї fine întpe бȣпȣ шi ръȣ, пе кîndȣ aчeлȣia кape tpeбȣe съ se rîndeaskъ ла distinкцiȣпiле aчestea, 'ї ворȣ sкъпа mȣлte пȣanцe fine din operaцiȣпea aпaлitiкъ a înцeлenчiȣпeї sale.

Корȣлȣ (inima) pezidenца tȣtȣлорȣ simцiлорȣ, este алtapȣлȣ чeлȣ maї sanktȣ, ȣnde neînчetatȣ apde o sкînteе diвinъ, npin кape omȣлȣ кȣпоаште opiцina sa чepeaskъ.

În inimъ пȣpтъmȣ o infinitate de simцipї, o лȣme intepioаpъ фрȣmoasъ шi intepesantъ; апої în aчeastъ лȣme, флoapea чea maї фрȣmoasъ чe кpeшte aколо, este *amopȣлȣ*; aчeastъ лȣme de simцipї este maї dominantъ în fiinца femeeaskъ, în aчeastъ fiinцъ noбiлъ, кape поартъ în sine вiitopȣлȣ ценȣлȣї ȣmanȣ.

Aчestȣ simцȣ d'amopȣ кape domneшte în sîпȣлȣ femeiї, продȣче toate вiptȣцiле еї, maї кȣ seamъ блîndeцea, бȣпъtatea, ръбdapea, pекопчiлiaцiȣпea шi aбnegaцiȣпea de sineшї; niminї пȣ e maї rata a se жeptfi пentpȣ алцї, de кîtȣ femeea.

Fie-кape лȣкpȣ фрȣmosȣ tpeбȣe съ fie фрȣmosȣ пentpȣ simцȣлȣ вedepeї, фрȣmosȣ пentpȣ simцȣлȣ esteticȣ saȣ mopaлȣ шi фрȣmosȣ пentpȣ inteлiцenцъ saȣ перfектȣ. ȣпȣ omȣ фрȣmosȣ, dap пȣ mopaлȣ, поate съ плакъ пȣmaї simцȣлȣї вedepeї, dap o inimъ кȣлtiвatъ кȣ adopapea фрȣmȣseцeї mopaле, пȣ îлȣ ва гъsi фрȣmosȣ; апої ȣпȣ omȣ фрȣmosȣ шi mopaлȣ, dакъ пȣ ȣpmeazъ peгȣлiле paцionaбiле, npe a пъstpa sъпъtatea шi перfекцiȣпea кopпȣлȣї съȣ, пȣ ва плаче paцiȣпeї noastpe, кape simte o плъчepe a npiвi пȣmaї ла лȣкpȣpї перfекte,

În Dietetiкa noastpъ, вomȣ ȣpma dpȣmȣлȣ кape дȣче maї кȣ seamъ ла фрȣmȣseцea paцionaбiлъ a omȣлȣї, adeкъ ла перfекцiȣпea кopпȣлȣї съȣ, бȣкȣpîndȣ-se d'o sъпъtate перfектъ, пе кîndȣ фрȣmȣseцea mopaлъ шi fisiкъ sîntȣ oбжeкte кape пȣ intpъ în кadpȣлȣ чepчetъpiлорȣ noastpe.

În цenepaлȣ, sîntȣ însoцite în natȣpъ фрȣmȣseцea плastiкъ кȣ фрȣmȣseцea перfекцiȣпeї opganismeлорȣ: ȣпȣ omȣ бine фъкȣtȣ e maї totȣ d'aȣпa d'o konstitȣцiȣпe бȣпъ; o eшeнцiȣпe faчe пȣmaї o боалъ tepiбiлъ, adeкъ oftika (phthisis), кape пpoвine din moштenipe; aчeastъ боалъ кape atакъ пе tinepї în вîpstъ de 15—25 de anї. De mȣлte opї tinepiї aчestea, пînъ пȣ sîntȣ atакaцї, sîntȣ oamenїї чeї maї фрȣmoшї, кȣ o faцъ stpълȣчindъ de sъпъtate шi pȣmenї ка poza, însъ întокmaї ка o флoape фрȣmoasъ în aпepinцъ шi пе din пъȣntpȣ atакatъ d'ȣпȣ вepme, кape o poade, aшa шi aчeшtї tinepї sîntȣ фрȣmoшї пȣmaї în aпapinцъ, пе кîndȣ în пъȣntpȣ sîntȣ atакaцї de aчeastъ patimъ tepiбiлъ кape, dȣпъ чe a îmбpъцiшatȣ кȣ гiapeле sale o fiinцъ omeneaskъ, пȣmaї лаsъ npada еї пînъ ла гроапъ.

ȣпȣ кopпȣ кȣ sînцe кȣpatȣ шi sъпъtosȣ, mъкарȣ къ пȣ e фрȣmosȣ totȣ пе плаче, npin înfъцiшapea ȣпȣї opganismȣ sъпъtosȣ, перfектȣ шi eпepцiкȣ. Semneле sъпъtъцeї sîntȣ: пърȣлȣ aбondintȣ, dinцiї фрȣmoшї шi sъпъtoшї шi maї кȣ seamъ o faцъ (teint) кȣpatъ. O faцъ кȣpatъ, ziчe ȣпȣ aȣtopȣ, seamъпъ к'ȣпȣ чepȣ seninȣ, пе кîndȣ o faцъ dekoлopatъ seamъпъ к'o zi tpistъ, кîndȣ чepȣлȣ e акopepitȣ кȣ пȣopї neплъкȣцї. Dintp'ȣпȣ sînцe ръȣ ese, în tinepeцea omȣлȣї maї кȣ seamъ, дȣое patime ȣpîte, adeкъ: întiiȣ *skpofȣлi* saȣ боaла гîлчiлорȣ, кape npoдȣче inflamaцiȣпe (florosis) ла гîлчї (glandule), ла окї,

ла насȣ, ла oase, în врекї фелȣрimї de pane ȣpîte кареласъ semne neшtepse nentpȣ toatъ віаца; кîte odatъ продȣче nepdepea nasȣлȣї, sȣpzіpea, орбіреа шi moaptea. А дȣоа патimъ este *rachitis*, каре face ка oaseле копілȣлȣї съ ръміe moї шi съ se dea-ла о napte; копії рарȣ съ întîmплъ съ моаръ de аueastъ патimъ, însъ ръmîнȣ кȣ ніuoapeле шi кȣ mîiнеле strîmбе, saȣ къ se fakȣ кокошаці шi miseрабілї nentpȣ toatъ віаца лорȣ.

О бȣнъ edȣкаціȣne fisikъ, каре konseрвъ лȣкръріле пласtiue але корпȣлȣї în stapea нормалъ (кîndȣ sînцеле е кȣpatȣ), нȣ ва продȣче нічї odatъ asemenea патimї ȣpîte; ȣнȣ копілȣ фрȣmosȣ este în ценералȣ ȣнȣ копілȣ сънътosȣ, de ачееа este о грешалъ mape ла ачеia каре 'шi înкіпȣeskȣ, къ este о banitate а пъріnцілорȣ кîndȣ воеskȣ ка копії лорȣ съ fie фрȣmошї.

Крештереа корпȣлȣї în tinepeце шi пъstrapea корпȣлȣї ла omȣлȣ kpeskȣtȣ, se ȣрmeazъ прin intpapea neînuetatъ а matepіілорȣ органіче, пе каре корпȣлȣ nostpȣ ле npiimeшte din лȣmea estepіоаръ че не înконцioаръ; аша dap kîndȣ fakȣлtatea asimilaціȣneї (însȣшіpeї) каре este în noї, este сънътoasъ, atȣnчї sîntemȣ în stapea а skimба toate aueste matepії din лȣmea estepіоаръ în пърці adeвъpatȣ asimilate, adeкъ asemънътоаре корпȣлȣї nostpȣ; dap dакъ aueastъ fakȣлtate este слъбitъ, atȣnчї пȣtpimintеле intpъ нȣmaї în корпȣлȣ nostpȣ, dap нȣ se asimiлъ аколо, adeкъ нȣ debinȣ sîнце шi карне.

Ȣнȣ корпȣ omeneskȣ, нȣmaї atȣnчї este сънътosȣ, kîndȣ: 1-iȣ. matepiiле asimilate sîntȣ d'о каліtate бȣнъ, 2-леа. kîndȣ sîntȣ біне asimilate шi 3-леа. kîndȣ matepiiле de каре корпȣлȣ нȣmaї аре требȣінцъ, fiindȣ destinate а eшi афаръ dintp'însȣ, intp'adeвъpȣ esȣ din корпȣ dȣпъ кȣmȣ тpeбȣe.

Кеаръ simпȣлȣ sinцȣ алȣ плъuepeї не повъцȣеште, къ nentpȣ сънътatea noastpъ, este uepȣtȣ ȣнȣ deoseбitȣ градȣ de кълдȣpъ, каре орї къ о гъsimȣ în aepȣлȣ каре не înконцioаръ, орї къ не о прокȣpъmȣ noї прin bestimente калde, орї прin камepї înкълzite în timпȣлȣ ернеї.

Че inflȣінцъ imensъ аре asȣпра omȣлȣї, о бȣнъ metoadъ, d'а se пъstpa біне în kontpa fpiгȣлȣї, о bedemȣ în ȣнеле din църіле nopdiue але Еȣропеї, s. е. în Sвeцia. Аколо морȣ maї пȣцінї oamenї, maї кȣ seamъ копії, eapna de nepinnȣmonie de kîtȣ în Цepmania uentpaлъ, кȣ toate къ кліmа Sвeцієї е mȣлtȣ maї fpiгȣpoasъ de kîtȣ ачееа а Цepmanieї; къчї în Sвeція toate fepestpiле каseлорȣ sîntȣ îndoite, asemenea шi ȣшiле, de ачееа se simte mȣлtȣ maї пȣцінȣ fpiгȣлȣ eapna în пъȣntpȣлȣ каseлорȣ în Sвeція de kîtȣ în Цepmania.

Комȣнікаціȣнї шtiinцifiue mічї.

Ȣнȣ aepostatȣ kîpmȣitȣ. Ла 15 Іанȣаріа анȣлȣ kopentȣ, ера zioa pemapкaбілъ în каре s'а pezолвatȣ проблема d'а гъsi mizлоаче кȣmȣ тpeбȣe а kîpmȣi ȣнȣ aepostatȣ, ка съ поатъ ȣмбла чіне-ва кȣ dînsȣ în aepȣ ȣnde воеште; къчї în ачеа zi s'а înълцatȣ din napкȣлȣ (гръдіна) komiteлȣї Pluvier, ȣнȣ aepostatȣ kompȣsȣ dȣпъ о metoadъ нȣое, kапабілȣ d'а fi kîpmȣitȣ dȣпъ boinца omȣлȣї. Аueѕtȣ апаратȣ а kostatȣ 300,000 франчї. Komiteле D-lor Gavarni, Mignon, H. Page шi aeponaȣtȣлȣ Енглеzȣ D. Falkoner s'а нȣsȣ în нȣmitȣлȣ aepostatȣ шi а doa zi dimineaца s'а лъsatȣ жоsȣ лîнгъ Algir. Еатъ nepspektiва ценераціȣnілорȣ biitoape, adeкъ în локȣ d'а ȣмбла кȣ iцеала съцеteї не дрȣмȣріле de fepȣ, ворȣ sȣбра în aepostate înкъ шi maї iȣte n'înȣ aepȣ.

Astъzї este zioa чеа mape în каре, dȣпъ aseрціȣnea Astpoлoгȣлȣї Цepmanȣ, о kometъ тpeбȣe съ dъpîme пъmîntȣлȣ. Пînъ акȣmȣ n'amȣ simцitȣ нічї чеа maї mikъ sгȣdȣitȣpъ. Negpeшitȣ къ пъmîntȣлȣ n'аре de гîndȣ ка съ fakъ плъuepea Astpoлoгȣлȣї, ка съ нȣ ръміe minuinosȣ. Dap în zілеле aueѕtea, mȣлці s'а sпepiatȣ, ȣнії n'аȣ mîнкatȣ, алції аȣ плînsȣ, iapȣ алції s'а препъtitȣ de moapte. Еатъ nedeansa irнopanцeї! Dакъ aueшti oamenї s'apȣ fi окȣпatȣ maї sepiosȣ кȣ шtiinцеле пatȣpaле, n'apȣ fi sȣfepitȣ kîte-ва zіле о anksietate de moapte, întokmaї ка ȣнȣ делікȣentȣ kondamnatȣ ла о esekȣціȣne moptaлъ; кȣ toate aueѕtea, sпаіma kometeї аȣ fъкȣtȣ шi чева біне; oamenії s'аȣ fъкȣtȣ maї бisepiкoшї шi клерȣлȣ în ȣнеле църї, а шtiȣtȣ съ se fолоseaskъ d'aueastъ întîmпларе раръ.

Тіпърitȣ în Тіпографіа Колеціȣлȣї Sf. Sava.